

[بیاخیزی عمومي برضد محمد علي شاه قاجار](#)

در پی استقرار محمدعلي شاه قاجار در باغ شاه (پادگان حُرّ) که در آن زمان بیرون از دروازه های تهران بود و دستگیری تنی...

در پی استقرار محمدعلي شاه قاجار در باغ شاه (پادگان حُرّ) که در آن زمان بیرون از دروازه های تهران بود و دستگیری تنی چند از رجال مخالف روش حکومتی خود و مغرض خواندن آنان و سپردن انتظامات پایتخت به واحدهای قزاق به فرماندهی ژنرال پالونیک، افسر روس، از 21 خردادماه 1287 (11 ژوئن 1908) مخالفت با شاه از شیراز آغاز شد و شیرازیان از بزرگان شهرهای دیگر خواستند که عزل محمد علي شاه را تقاضا کنند. طولي نکشید که بزرگان کرمان و اصفهان و سپس چند شهر دیگر از جمله تهران و تبریز نیز بپا خاستند. در تهران هواداران مشروطیت (محدود بودن اختیارات شاه) مسلحانه در بهارستان و ساختمان مجلس که بنای انتقاد علنی از محمد علي شاه را گذارده بود مستقر شدند تا از این سنگر ملت محافظت کنند. شاه نیز به انتقاد متقابل پرداخت و انتخاب نمایندگان مجلس، بدون آراء عوام الناس را پارلمان بدلی و غیر واقعی خواند که در آن زمان جمعی از معاریف شهرها چند تن را از میان خود برای نمایندگی شهر در پارلمان برمی گزینند، و دامنه اختلاف بالا گرفت.

بیشتر مورخان نوشته اند که پشت پرده، رقابت شدید دولتهای روسیه و انگلستان در کار بود و انگلستان محمدعلي شاه را بیش از حد متمایل به روسیه می دانست و مخالفت با او را هم نخست، بزرگان شهرهایی که انگلستان در آنجا نفوذ بیشتری داشت آغاز کرده بودند.